

RESPUBLICA ROMANA

...tumulus dum totus procul ibat
...que ab hac terra cetera terra pax

HONORI
VRBIS AETERNAE
P. SCRIVERIUS
RESTITUIT.

ad amorem

Cum Privilegio.

LUGD. BATAVORVM

*Ex officina Elzeviriana.
cl. Ioc xxix.*

ANDR. DOMINICI FLOCCI,
FLORENTINI,

De
POTESTATIBVS
ROMANORVM
LIBRI DVO,
Falso dndum L. FENESTELLAE no-
mine circumlati.

* * *

RAPHAEL VOLATERRANVS
Commentar. Vibonotum lib. xxii.

Emanuel Chrysoloras, preceptor Graecæ
disciplinae, Byzantius genere, sub Boni-
facio IX in Italiam venerat, primumque
Venetiis, deinde Florentia docuit: postremo
in Concilium Constantiense & ipse profe-
sus, in eodem loco extinctus est, ac à Pog-
gio ejus discipulo in funere laudatus.

Ioannes Manellus, & ANDREAS FIO-
CVS (sive FLOCCVS) ambo Florentini, inter
illius temporis eloquentes, & ex eadem
Chrysolora schola, commemorati.

Ex ejus item Iudeo Leonardus Aretinus,
&c. decepsit Florentia atatis anno LXXIV.
Salutis M CCCC XLIII.

JOHANNES IACOBVS FRISIUS
In Biblioteca Chronologica, ad annum Domini
1530. (uno potius 1430.)

DOMINICVS FLOCCVS, Florentinus, autor
libelli DE MAGISTRATIBVS SACERDO-
TIISQUE ROMANORVM, L. FENESTEL-
LAE adscripti.

PAVLVS MELISSVS

Ad

IACOBVM SCHECKIVM,

Philologum, IAC. SCHECKI Philo-
sophi nepotem.

A Niiquitatum litteris operam dare,
Ut laude dignum est ; sic vituperio
hanc levi,

Jacobe, quippiam recens amplectier
Tamquam vetustum. Tullij quæ nomine
In publicam auram falsa Consolatio
Exivit, atque in ipsa jam volumina
Irrepsit, agnoscasne Tullij ipsius ?
Nequaquam, opinor, si sapit. Quisquis fuit
Qui scripsit, uxorem ille numquam habuit
reor.

Sic & FENESTELLÆ imputata per-
peram

Quæ diligenter FLOCCVS exaraverat
DOMINICVS, ac quidem bercole me-
moria patrum.

Nam cultor agri impune Constantinus est
Iam vindicatus ? Hoc genus compluria
Temere oscitantis obirufa prave obambis-
lant.

Habere delectum utile est. Faxis secus,
Compensat impostura fraude gloriam.

AN-

D E P O R T S. R O M . L I B . II . 36
tur, neque prehensionem, neq; vocatio-
nem habet: & quemadmodum privati,
in jus ad Prætorem vocari solent. Eadem
getendorum honorum, dicendæque in
senatu sententiæ, initium fuisse perhibe-
tur. (*Sequentia de Quæstoribus parricidii,*
non sunt in manuscripto Exemplari.) Et-
iam quia de capite civis Romani, injusu
populi, non erat permisum Consulibus
jus dicere; propriea Quæstores consti-
tuebantur à populo, qui capitalibus
præcessent rebus. Hi appellabantur Quæ-
stores particidii, quorum & meminit
lex XII. Tabularum. Hæc de Quæstori-
bus: jam de Interregis officio videamus.

C A P . I V .

De Intreregia Totestate.

Romulo ergo humanis jam rebus sub-
ducto, fluctuantibusque Patrum ani-
mis, quo pacto Rempubl. procurarent,
quem in demortui Regis locum suffectu-
ri, aut quo tandem pacto essent, ne nova
multitudo sine Rege ac duce vagaretur,
ac vicinorum tandem irritatis animis,
urbem, rectore vacuam, vis aliqua exter-
na adoriretur, difficultati rerum con-
sulere rati, centum Patres, decem decu-
riis factis, singulos ex singulis legunt, qui
summa terū præcessent. Ex iis unum, qui

cum

RAPHAELIS VOLATERRANI

De

M A G I S T R A T I B V S
E T S A C E R D O T I I S
R O M A N O R V M

Commentarius.

*Ex Commentariorum Urbanorum
lib. XXIX.*

DE Romanorum Magistratibus hæc competit. Primum *Dictator* plati bus de causis dicebatur. Aut rei gerendæ, id est belli causa gravioris. Primusque fuit T. Largius, cum lxx populi Latinorum adversus Romanos conjurassent: auctor Dionysius Halicarnassius. Deinde clavi figendi causa, quum gravi morbo pestilentiae civitas affecta esset, Senatus L. Manlium Imperiosum Dictatorem, clavi figendi causa dici jussit. Isque clavus in æde Iovis in Capitolio in dextro latere fixus est: auctor Livius. Sed & ob aliquam aliam calamitatem clavus attigi etiam solitus, Comitorum item consulatum causa, ut Consul Dictatorem diceret, si contingere uitunque, aut per bellum, aut aliam necessitatem ab Urbe abesse. Aut quæ-

M 2 stionis.

ANDREAE ALCIATI
IC^{ti} clarissimi

De

M A G I S T R A T I B V S

Et

O F F I C I I S R O M.

Liber.

CVM multa sint in Iure nostro non satis hactenus intellecta , tum is maxime tractatus expositione indiget , qui ad eos Magistratus pertinet, quorum in primo Digestorum libro menio habetur. Quamvis enim ab interpretibus multa affterantur, ad Imperatorum potestatem , & Proconsulum , Præsidum, Procuratorum, Cæsaris, Iuridici Alexandriæ officium spectantia, non tamen rem omnem ita explicant , ut studiosis satisfacere possint. Nam cum ea munera antiquis Iurisconsultis cognitissima essent , non existimaverunt operæ pretium se facturos, si longo sermone in eorum explanatione commorarentur. At in præsentia propter Latinarum literarum diutinam calamitatem , cum ex Iurisconsultis plena cognitio haberi negaret , vix quicquam supereft , unde in certiorem semitam deducamur , nisi

O 4 recentio-

I V S T R I L I P S I
De
M A G I S R A T I B V S
V E T E R I S P O P . R O M .

C A P . I.

*Divisio Honorum. quid Dignitas propriæ,
 Potestas , Magistratus , Etymon
 nominis.*

DE Magistratibus dicturus , ut id dilucide & composite possim , de *Honore* , ejusque discrimine , quædam libabo. *Honorem h̄ic publicum* intelligo: quem *jus definio* , *titulumque supra cæteros, lege aut more cōcessum*. Is duplex: *divinus* , aut *humanus*. *Divinus* , qui ad superūm cœlestēmque cultum pertinet; cui *pietas & religio* finis : quo in genere *Sacerdotes*. *Humanus* , qui curam administrationemque tangit rerum humana- rum : cui *salmus & utilitas publica* finis : quo in genere tria censemur , *Dignitas, Potestas, Magistratus*. *Dignitatem* appello , auctoritatem in suadendo , consulendo , decernendo ; qualis *Senatorum & Indicium*. *Potestatem* , jus legitimum regendi , jubendique extra Ur- bēm & ejus fines ; ut sunt *Imperia &*

Q = Pra-

GEORGII VAVCHOPPII

SCOTTI

De

M A G I S R A T I B V S
VET. POP. ROM.

T R A C T A T V S.

CONTENTA HOC LIBELLO.

Praefatio de Reipubl. Rom. præstantia.

*Sectio I. De conditæ Vrbis Romæ, & Top.
Rom. divisione prima. Celeres.*

*Sect. II. Senatus à Romulo institutus. Se-
natores, & eorundum varie appella-
tiones. Patronorum & clientium
officia. Civiles seditiones.*

*III. Comparatio status Optimatum &
Plebeiorum.*

IV. Rex Romanus.

*V. Patricii genere & sanguine. Eorum
calcei. Alii è Plebe: & Quiritium
jure donati.*

VI. Patricii per adoptionem.

VII. Patricii degeneres, & plebeii.

*VIII. Vicus Patricius, & Palatina patri-
ciorum habitatio.*

IX. Plebeii.

X. Senatores.

XI. Quomodo primum creati Senatores.

APPENDIX
AD IUDICIA
ROMAM ANTIQVAM.

In qua
DE ROMÆ STATU
MODERNO
&
PONTIFICIS AVCTORITATE
differit.

I.

IMPERIUM ROMANVM, & PONTIFEX.

II.

DE STATU VRBIS ROMAE ET PON-
TIFICIS, Relatio tempore Sixti V. P.
Anno cīc id lxxxv.

III.

REDITVS ET EXPENSÆ P. R. Anno
cīc id lxxii.

IV.

AVCTORITATIS PONTIFICIAE ASSERTIO.

V.

QVOMODO IMPERIUM Rom. AB AV-
CTORITATE P. DEFENDEAT, Dis-
sertatio.

VI.

MIRABILIA ROMAE, ex V. C.